

Svet za civilni nadzor projekta Drugi tir

Zadeva: Zabeležka konstitutivne seje – 25.11.2016

Konstitutivna seja Sveta za civilni nadzor projekta Drugi tir (Svet-DT), ki je bil ustanovljen dne 18.10.2016, je potekala dne 25.11.2016 v sejni sobi ZDUS med 10 in 11.50 uro po naslednjem dnevnem redu:

1. Predstavitev vzrokov in ciljev delovanja Sveta;
2. Način delovanja Sveta;
3. Oblika delovanja sveta;
4. Imenovanje Koordinacijskega odbora;
5. Razprava o programu delovanja Sveta;
6. Dogovor o naslednjem sestanku Sveta in zaključek.

Sejo je odprl in vodil E. M. Pintar, ki mu je to nalogo poverila iniciativna skupina. Seje se je udeležilo 16 članov Sveta in 2 podpornika. Spisek prisotnih na seji je v arhivu Sveta.

Na seji so bili sprejeti naslednji dogovori in sklepi:

Ad 1) - vzroki in cilji

Uvodoma je bilo še enkrat poudarjeno, da je glavni razlog za ustanovitev Sveta za civilni nadzor projekta DT po eni strani strah, da se tudi v tem projektu, ki je trenutno največji javni projekt v Sloveniji, uveljavi plenilski obrazec, ki ga poznamo iz projekta TEŠ 6, po drugi strani pa dejstvo, da javnost oz. civilna družba nimata ključnih podatkov o projektu. Tisti pa, ki so znani, kažejo na prenapihnenost projekta, skrivanje informacij in netransparentnost dogajanja.

Iz tega izhaja tudi glavni cilj delovanja Sveta: pravočasno pridobivanje ključnih informacij javnega značaja, preverjanje in verificiranje teh informacij ter sprotno posredovanje informacij civilni družbi, po potrebi pa tudi institucijam, ki so dolžne spremljati projekt (Informacijski pooblaščenec, Računsko sodišče, KPK), pri ugotovitvi večjih nepravilnosti ali celo nezakonitosti, pa tudi organom pregona.

Ad 2) - način delovanja

Svet bo torej deloval predvsem kot intelektualni gremij, ki bo zahteval, zbiral, preverjal in vrednotil ključne informacije za oblikovanje in potek projekta. Po potrebi bo organiziral javne razprave in/ali predstavitve študij iz področja delovanja Sveta. Še posebej, kadar bo ocenil, da so uradni podatki sporni oz. neverodostojni in da jih je potrebno dodatno preveriti.

O svojem delu bo Svet redno seznanjal svoje člane, simpatizerje in podpornike ne le v obliki zabeležk sej, temveč tudi, po potrebi, s posebnimi informacijami o dogajanju.

Pri seznanjanju civilne družbe se bo Svet naslanjal predvsem na širše medije. Redno jim bo posredoval poročila o svojih ugotovitvah, ob pomembnejših dogodkih pa bo pripravil tudi novinarske konference.

Ad 3) - oblika delovanja

Sklep o ustanovitvi Sveta je v strokovni javnosti vzbudil večjo pozornost in odobravanje, kot smo pričakovali. Javila se je vrsta uglednih strokovnih in javnih delavcev in ponudilo svoje sodelovanje.

Iniciativna skupina se je pri tem znašla v precejšnji dilemi: ali v Svet imenovati večje število članov, ki to na podlagi svojega dosedanjega dela nedvomno zaslužijo in s tem tvegati, da bo velik Svet premalo operativen, ali število članov omejiti na osnovi nekakšnih dodatnih kriterijev.

Odločili smo se za prvo opcijo, problem operativnosti pa poskušali rešiti z imenovanjem ožje strokovne skupine, imenovane Koordinacijski odbor (KO).

V razpravi se je pokazalo, da je ta rešitev najbolj sprejemljiva in je bil sprejet predlog, da se ob 24-članskem Svetu (številka ni dokončna), imenuje 7-članski KO.

Ad 4 - koordinacijski odbor

Po daljši razpravi je bil soglasno imenovan naslednji KO (po abecednem redu):

- prof. dr. J. P. Damijan (ekonomist), redni profesor in predstojnik katedre;
- mag. M. Marc (poslovne znanosti);
- prof. dr. J. Mencinger (pravnik in ekonomist), minister in rektor;
- prof. dr. M. Pavliha (pravnik), redni profesor in publicist, mednarodno priznan pravnik;
- mag. E. M. Pintar (filozof – sociolog);
- R. Sever (ekonomist), direktor združenja za promet pri GZS ;
- S. Štrajn (diplomirani pravnik).

Hkrati je bil sprejet predlog iniciativne skupine, da Svet oz. KO trenutno ne potrebuje imenovanja predsednika ali predsedujočega. Pisma Sveta ali KO podpisuje KO kot kolektivni vodstveni organ, kadar pa bo potrebno izpisati ime, se izpišejo vsi člani KO po abecednem redu.

Administrativno-organizacijske posle opravlja M. Marc, koordiniranje skupnih stališč in vodenje sej pa E. M. Pintar.

Ad 5) – program dela

Uvodoma je bilo pojasnjeno, da je Svet pričel z delom takoj po ustanovitvi. Na Vlado smo 25.10.2016 naslovili pismo z zahtevo po razkritju podatkov javnega značaja, nato pa še 19.11.2016 Javno pismo predsedniku Vlade z urgenco po podatkih in najavo novinarske konference. O ustanovitvi in namenu Sveta smo seznanili državne institucije, ki pokrivajo interes državljanov za transparentno, racionalno in nekoruptivno delovanje (IP, RS in KPK). Tehnično-strokovna skupina, ki je pregledala analizo »Preveritev ocenjene vrednosti ter vse možne racionalizacije in optimizacije za projekt drugega tira nove železniške proge Divača – Koper«, ki jo je po naročilu ministrstva za infrastrukturo izdelala italijanska družba Geodata s.r.l., je izdelala realno oceno stroškov projekta in strokovno dokazala veliko (dvakratno) prenapihnenost uradnih (DRI) ocen ter v posebni analizi »Revizija revizije« ovrгла izdelano navedeno revizijo izvajalca Geodata.

V razpravi je bilo poudarjeno, da mora Svet vztrajati (tudi s pomočjo Informacijske pooblaščenke) na pridobitvi relevantnih informacij o dogajanju, zlasti glede naslednjih vprašanj:

- vloge in ciljev delovanja ustanovljenega podjetja 2TDK d.o.o. (minister Gašperšič in SDH);
- realne cene projekta (tudi s korekturo nekaterih tehničnih parametrov);
- predvidenega in že porabljenega obsega javnih sredstev v projektu;
- izvora zasebnih sredstev in z njimi povezanih zahtev glede lastniških upravičenj do proge drugi tir ter Luke Koper in Slovenskih železnic.

V razpravi so se pojavili tudi predlogi, da bi morali ponovno premisliti sam koncept projekta, vendar je bilo ocenjeno, da bi taki predlogi lahko zaustavili izgradnjo za celo desetletje. Smiselno, pa je, da se znotraj obstoječe trase preuči še varianta »1-cevne 2-tirne proge« in izgradnja v fazah (najprej 1 tir, druga pa kasneje).

Na osnovi ugotovitve, da slovenska država zmore sama, brez tuje pomoči in kompliciranih povezovanj v obliki javno-privatnih partnerstev zgraditi 27 km železniške proge, je bilo dogovorjeno: da Svet vztraja pri stališču, da je model javno-zasebnega partnerstva neprimeren, da lahko racionalno obliko drugega tira zgradi (financira) Slovenija sama; in da v nobenem primeru ne dovolimo pro(e)daje upravljanja tovarnega prometa in Luke Koper tujim združbam ali tujemu kapitalu. Skratka, da transportni koridor (odprto morje – pristanišče – železnica) trajno ostane v slovenskem upravljanju.

Za tekoče delovanje so bili sprejeti naslednji predlogi: a) vztrajanje na pridobivanju vseh informacij; b) Svet bo organiziral tudi večje javne razprave o tej problematiki (prvo že januarja); c) oblikovali bomo spletno stran za tekoče seznanjanje članov, podpornikov in drugih simpatizerjev; d) poudarjeno je bilo konstruktivno sodelovanje z drugimi subjekti civilne družbe.

Ad 6) – Naslednja seja Sveta se načrtuje v januarju leta 2017.

Zabeležko pripravila E. M. Pintar in M. Marc